

L'entorn escolar i el llenguatge

Situacions educatives especialment adequades per a interaccions educatives

Situacions HABITUALS relacionades amb la vida a l'aula (RUTINES)

- Entrades i sortides
- Rebuda i inici /
tancament
de la jornada
- Canvi d'activitat
- Esmorzar i esbarjo

Situacions relacionades amb el desenvolupament de les ACTIVITATS

- Racons
- Tallers
- Contes
- Joc dramàtic o de
representació
- Cançó
- Conversa col·lectiva
- Activitats de llenguatge
musical
- Projectes

ALTRES situacions escolars

- Celebració d'aniversaris
- Sortides fora de l'escola
- Gestió de conflictes
- Festes

Situacions HABITUALS relacionades amb la vida a l'aula (RUTINES)

QUÈ SÓN

Són activitats quotidianes pautades, estructurades, de forma estable (principalment en l'etapa infantil)
Requereixen estructures lingüístiques **BREUS** i de tipus **REPETITIU** que fetes servir en un **ORDRE** concret i **REITERATIU** creen **MARCS CONSISTENTS** de referència per al nen.

Permeten al nen:

- reproduir models
- anticipar esdeveniments
- inserir la seva activitat en un marc adequat
- intervenir-hi amb ajuda
- prendre iniciatives
- el control de la situació

Situacions HABITUALS relacionades amb la vida a l'aula (RUTINES)

FUNCIONS COMUNICATIVES I LINGÜÍSTIQUES

Situacions apropiades per a crear **RUTINES INTERACTIVES** entre el docent i els alumnes.

Tenen un format **ESTABLE**: permeten l'apreciació de **REGULARITATS** per part del nen.

Estructures lingüístiques **SENZILLES** (hola, bon dia, adéu, qui t'ha vingut a buscar?, etc.) que acompanyades de **gestos** comunicatius i **senyals** ajuden al nen a **anticipar** què es farà i/o dirà:

mateix format cada dia

mateixes persones

mateixos emplaçaments

Adequades per **iniciar** comportaments comunicatius i lingüístics en la majoria de nens amb **dificultats comunicatives**

Es **dóna per bona** la majoria de respostes de l'infant:
de tipus verbal: "ia" (bon dia)

de tipus gestual: hola, adéu amb la mà.

Situacions relacionades amb el desenvolupament de les ACTIVITATS

QUÈ SÓN

Són activitats on cal posar un **èmfasi** especial en la dimensió **interactiva** per ajudar a l'alumne a **aprendre estratègies de gestió de la conversa:**

inici seqüència comunicativa

regulació de l'atenció

presa de torns

Permeten treballar un **vocabulari específic**

Permeten **adaptar el llenguatge** en funció de les necessitats, interessos i característiques dels alumnes.

Situacions relacionades amb el desenvolupament de les ACTIVITATS

FUNCIONS COMUNICATIVES I LINGÜÍSTIQUES

Fase d'organització o planificació: funcions lingüístiques d'organitzar i planificar amb paraules les accions que es duran a terme:

expressions verbals en futur: *ara farem...*

ordres de realització d'accions: *agafeu un llapis...*

organitzadors temporals i espacials: *primer..., després..*

establiment de condicions per a l'acció: *mentre no seieu, no podrem començar*

Fase de realització: funcions comunicatives i lingüístiques relacionades amb:

la regulació de l'activitat: *així, agafa el color..*

diàleg i negociació d'actuacions i significat: *com ho vols fer?, així et sortirà millor..*

donar informació: *té 3 costats*

demanar informació: *què són aquests forats?*

Expressió de sentiments i d'emocions: *que maco t'ha sortit!*

(l'èmfasi en unes funcions o altres depèn dels objectius en què es planteja la situació)

Fase d'avaluació: funcions lingüístiques de:

reflexió

evocació

ordenació dels fets

avaluació d'objectius

expressió de sentiments

- . Expressions verbals en passat i en present d'indicatiu
- . Hipòtesis sobre condicions,...

ALTRES situacions escolars

QUÈ SÓN

Tenen una **forma esporàdica i estable.**

Permeten afavorir l'**intercanvi d'experiències i vivències** entre mestres i companys.

Permeten acostar l'**entorn familiar** a l'escola
(costums, valors, normes)

ALTRES situacions escolars

FUNCIONS COMUNICATIVES I LINGÜÍSTIQUES

ABANS: programació: temps més prolongat
comptar dies que falten
activitats que es faran
materials a preparar

Funcions de hipotetització, previsió, planificació,...

DURANT: execució: regulació de les accions, expressió de sentiments,...

DESPRÉS: avaluació: temps més prolongat, en posterioritat:
desenvolupa la memòria
ordenació de dades i activitats fetes
expressions de sentiments de com s'ha viscut
treball de síntesi (en alguns casos)

Aquest tercer pas és diferents en el cas de la **gestió de conflictes** on cal una intervenció immediata per tal de "resituar" el conflicte.

Entrades i sortides

Descripció

- Situacions molt sistematitzades i contextualitzades.
- Donen seguretat al nen.
- Llenguatge d'estructura senzilla i repetitiva.
- Faciliten la interacció i l'intercanvi.

Orientacions i estratègies

- Potenciar aquestes situacions pel fet que permeten la comunicació informal.
- Saludar de manera personalitzada establint contacte visual o físic.
- Dirigir-se més especialment a l'alumne amb problemes.
- Recollir i sobreinterpretar les respostes d'aquest alumne.
- Aprofitar incidències que expliquin la família o el nen per facilitar l'intercanvi comunicatiu.

Entrades i sortides: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Regles socials: salutació agraïment i comiat.	Salutacions i acomiadaments: Bon dia, bona tarda,, adéu, adéu-siau, passi-ho bé, hola, fins després, que vagi bé, fins demà, dins dijous...	Demandar i oferir ajuda, demandar un objecte, requerir atenció...
Lèxic: noms propis, accions, objectes, adjectius qualificatius, pronoms possessius.	Demandes d'ajut: Em portes..., m'ajudes a..., té, dóna'm...	Interessar-se sobre el que ha passat, fer aclaraments...
Parts del dia, dies de la setmana. Continguts espacials: aquí, allà, dins fora...	Ordres contextualitzades: Posa't la bata; Joan, penja la motxilla; aquest és el teu, ara ens cordem...	Informar sobre fets, transmetre informació a tercers, expressar sentiments...
Comprensió d'ordres senzilles adequadament contextualitzades.	Incidències: Què va passar ahir? Aquestes sabates són...	
Continguts addicionals: Depèn de l'intercanvi comunicatiu relacionat amb l'expressió de les pròpies vivències.	Iniciar i mantenir la conversa: Com estàs? Què va passar ahir?	
	Formes que espresen estats d'ànim: Estic content, arribo trist...	

Rebuda i inci / acabament de la jornada

Descripció

- Activitats pautades pel mestre.
- Repetició de consignes que ofereixen models i afavoreixen la memorització d'estructures simples i lèxic.

Orientacions i estratègies

- Requereix capacitat d'observació i escolta.
- La situació de rotllana afavoreix la participació.
- Utilitzar recursos amb referents visuals i codi lectoescrit.

Rebuda i inici/acabament de la jornada: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Noms propis dels nens de la classe.
Noms genèrics dels càrrecs.
Dies de la setmana, mesos de l'any, estacions.
Noms i verbs relacionats amb el temps atmosfèric i amb materials i eines de la classe.
Nocions quantitatives i numerals, cardinals i ordinals.
Nocions qualitatives i comparatives.

Continguts addicionals:
En funció dels incidents de la jornada.

Forma

Utilització de les formes interrogatives:
qui?, que?, quins?, on?... Relacionades amb:

Presència i absència: Hi és en...? Qui falta avui?... On és en Pau?

L'expressió del temps: La data d'avui és..., ahir feia molt de fred..., demà serà...

Els càrrecs de la classe: A qui li toca posar el temps), Pau és l'encarregat de...

Preguntes obertes i tancades sobre el temps que fa, que va fer ahir...

Cançons, refranys i rodolins senzils sobre el temps, dies de la setmana...

Cançó de la masovera, pel maig cada dia un raig, ...

Ús / funcions lingüístiques

Informar:
Identificar persones, informar d'un fet, donar una explicació...

Regular l'acció:
Requerir l'atenció, demanar, planificar les accions...

Canvis d'activitat

Descripció

- Trencament amb l'activitat anterior.
- El mestre fa de “fil conductor”.
- Comprensió de temps verbals, nocions espacials, temporals, etc.

Orientacions i estratègies

- Donar consignes molt explícites i assegurar-nos que s'han entès.
- Donar instruccions més personalitzades als infants amb dificultats.
- Oferir proximitat i ajut.

Canvis d'activitat: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Consignes que facin explícit el fet de cloure una activitat o l'inici de la següent.	Formes que avisin del canvi i donin instruccions: Hem acabat tots; ja no tenim més temps; us espera la professora de...; voleu venir?...	Regular l'acció: Planificar l'activitat, demanar un objecte, demanar l'atenció.
Nocions espacials: posició relativa, orientació i/o direcció.	Abans heu de..., primer recolliu el full, ara agafeu el conte...	Informar: Donar una explicació, descriure, transmetre informació...
Nocions temporals: anterioritat, posterioritat, simultaneïtat.	Formes sobre la situació dels materials: Davant de la pissarra, possaho damunt de la taula, dintre de la carpeta...	Demanar i obtenir informació
Nocions causals.	Lluny de..., a prop de ..., vora la...	
Nocions de conseqüència.	Mostres d'aprovació: D'acord, molt bé, això mateix, bona idea, és clar que sí...	
Noms, verbs i adjectius relacionats amb les eines i el material escolar.		
Comprensió de frases condicionals, causals i de negació.		

Esmorzar i esbarjo

Descripció

- Proporcionar comportaments interactius entre l'alumnat en un ambient distès.
- Situacions pautades amb l'objectiu de construir hàbits, en els més petits.
- Situació adequada per establir intercanvis comunicatius entre iguals i/o entre l'adult i el nen.

Orientacions i estratègies

- Situacions no dirigides.
- Observar i veure usos i formes diferents en el seu llenguatge.
- Personalitzar la relació de l'infant amb dificultats amb l'adult i entre iguals.
- Aprofitar la iniciativa del nen.
- Fomentar jocs cooperatius.
- Observar el joc dels infants que presenten dificultats en la comunicació.

Esmorzar i esbarjo: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Noms, verbs i adjectius relacionats amb els aliments i molt contextualitzats en el moment.	Expressions de cortesia en un àpat: Bon profit, que aprofiti, gràcies...	Informar, identificar i donar explicació.
Noms, verbs i adjectius relacionats amb els jocs.	Expressions lingüístiques de grat o desgrat: Que bo ho ha fet la mare, no t'agrada...	Gestionar la conversa: Disculpar-se i respondre a la disculpa, fer aclariments, comentar.
Adjectius quantificadors, qualificadors i possessius.	Formes per demanar i acceptar les disculpes: Perdó, em sap greu, em perdone?, sou amics ja...	Regular l'acció: persuadir...
Converses espontànies sobre algun tema que iniciï l'infant o que l'adult provoqui.	Formes per expressar relacions causa-efecte: Ens posem l'abric perquè fa fred, no ho llencis perquè...	
Argument de judicis, segons les accions dels nens.		
Reconversió de les verbalitzacions agressives i correcció implícita.		

Racons

Descripció

- Situacions en petits grups (4-5 nens).
- Planificades pel mestre.
- Presència i actuació del mestre poc directiva, en general.
- Els racons de joc simbòlic permeten simular situacions reals.
- Ofereixen la possibilitat de planificar l'acció, dur-la a terme i verbalitzar el que s'ha fet.

Orientacions i estratègies

- Disposar d'objectes i detalls que ajudin a la tasca de representació i ús del llenguatge.
- Fer grups d'infants amb diferents nivell de competències comunicatives.
- Potenciar que surtin els diferents rols que es poden presentar.
- Ajudar a l'infant a planificar la seva acció i el seu llenguatge.
- Utilitzar estratègies afavoridores de l'expressió.

Racons: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Nocions de quantitat (un, mig, més, poc...), de situació (a sobre, al costat, amunt, dintre...), de qualitat (petit, prim, de color...).

Vocabulari variable, que depèn del tipus de botiga que es decideixi organitzar (fruita i verdura, merceria, queviures...) i també relacionat amb les accions que s'hi duguin a terme: embolicar, pesar, mesurar,...

Vocabulari variable, que depèn del tipus de llibres d'imatges o imatges que hi hagi al racó.

El text escrit que aporta informació.

Forma

Fòrmules socials: bon dia, bona tarda, hola/adéu, gràcies/de res, fins aviat...

Estructures interrogatives:
Què vol?, Quant/s?, Què val?, què té...?

Enunciats:
doni'm..., vull..., tingui..., té...

Estructures interrogatives:
Què passa?, què fan?, què hi ha?, qui hi ha?

Signes gràfics que representen lletres, que formen paraules i que arriben a formar frases.

Ús / funcions lingüístiques

Gestionar la comunicació i utilitzar fòrmules socials.

Regular l'acció: demanar alguna cosa a algú altre, donar alguna cosa a algú altre.

Informar: descriure, narrar.

Hipotetitzar.

Tallers

Descripció

- Permet concretar activitats iniciades en gran grup.
- Els infants realitzen tasques diversificades, segons el taller on es troben.
- Tasques més organitzades i dirigides pel mestre que en els racons.
- Adequats per treballar aspectes concrets de motricitat fina, de dibuix, de construccions o de llengua escrita.
- Llenguatge instructiu, nocions i accions relacionades amb l'execució de tasques.
- Permet l'adaptació als diferents ritmes de treball.

Orientacions i estratègies

- Afavorir que en el mateix taller hi hagi companys amb diversos graus de competència.
- Assegurar la comprensió del què han de fer.
- Aprofitar l'activitat per a interactuar, donar explicacions, potenciar l'expressió de dubtes,...

Tallers: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Es tracta de tallers per aprendre procediments i habilitats diverses amb ús de lèxic específic relacionat amb:

Motricitat fina: pintar, retallar, enganxar gomets, fer construccions...

Expressió plàstica: dibuixar, pintar,...

Llengua escrita: Associar escriptura i imatges, escriure paraules, textos...

Coneixement de l'entorn: observació i anàlisi d'elements (animals, materials diversos), identificació d'elements, construcció d'objectes...

Matemàtiques: quantitats, qualitats, diferències...

Forma

Intruccions per a l'execució de tasques: Has de triar un dibuix i pintar-lo amb els colors...

Partícules temporals per ordenar accions: primer hi posareu el nom i la data, després retallareu...

Ús de verbs d'acció en imperatiu: pinta els arbres, retalla aquest quadrat...
Partícules referents a l'espai: a dalt, a sobre, al costat...
Estructures interrogatives referides a la tasca: on ho haig de posar?, està bé?

Ús / funcions lingüístiques

Informar: donar explicacions, verbalitzar el que s'ha realitzat.

Obtenir informacions: expressar dubtes, fer preguntes, demanar aclariments.

Comprendre consignes.

Regular l'acció: demanar atenció o acció conjunta, planificar accions a realitzar, oferir-se per ajudar.

El conte

Descripció

- Permet treballar tots els aspectes de la comunicació i el llenguatge.
- Precisa l'adequació de les produccions de l'adult per adaptar-se a les competències lingüístiques del nen.
- Diferents tipus de contes permeten l'obtenció de diferents realitzacions lingüístiques (contes sobre la vida quotidiana i contes fantàstics)
- Les diferents maneres d'explicar contes impliquen diversos graus de coneixements:

a/ AMB REFERENTS VISUALS: facilita la comprensió lingüística i el record de la seqüència.

b/ SENSE CAP REFERENT VISUAL: demana la representació mental. Gust per escoltar.

c/ LLEGIR-HO: estableix la relació de llenguatge oral i escrit.

El conte

Orientacions i estratègies

- Emprar una metodologia participativa.
- Estratègies:
 - Iniciar frases perquè els alumnes les continuïn.
 - Convidar-los a imitar sons, cantarelles, expressions,...
 - Fer preguntes obertes que ajudin a la interpretació.
 - Promoure que descobreixin informacions errònies.
 - Usar les mateixes rutines d'inici i d'acabament.
 - Memoritzar ritmes i frases fetes.
- Presentació del conte:
 - a/ AMB REFERENTS VISUALS:
 - Utilitzar les imatges per contextualitzar, facilitar l'adquisició de vocabulari i recordar les parts principals.
 - Facilitar les imatges al mateix temps que s'explica.
 - Seleccionar imatges més representatives per formular hipòtesis.
 - b/ SENSE REFERENTS VISUALS:
 - Facilitar aspectes de comunicació no verbal (gestos, entonació...)
 - Utilitzar recursos captadors de l'atenció: titelles, escenaris, etc.
 - c/ CONTE LLEGIT:
 - Utilitzar contes amb imatges relacionades amb l'escrit.
 - Si es llegeix un conte sense imatges, cal presentar-lo (títol, personatges...) i tenir cura de l'entonació i incitar a la participació.

El conte: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Cada conte estableix el seu contingut; per tant aquest és variable.

És possible veure-hi diferents tipus de relacions:

Relacions temporals: seqüenciació
Relacions de causa-efecte
Relacions de conseqüència
Relacions de comparació

Pot ser interessant l'estratègia d'utilitzar el títol del conte per fer hipòtesis sobre el contingut

Vocabulari en funció de la temàtica.

Forma

Temporals: primer, després, un dia, l'endemà...

Causals: perquè...

Conseqüència: va caure i es va fer mal al cap.

Comparació: gran com..., igual que...

Estructures per iniciar i finalitzar: Hi havia una vegada..., conte contat, conte acabat...

Expressions repetitives: Onomatopeies (bup, bup), estrofes (bufaré, bufaré i la casa ensorraré), cançons (patim, patam, patum...)

Aspectes suprasegmentals del llenguatge: entonació, ritme, freqüència, veus.

Ús / funcions lingüístiques

Funció imaginativa

Funció lúdica

Hipotetitzar

Informar

Ús de recursos comunicatius no verbals.

Jocs dramàtics o de representació

Descripció

- Implica un treball previ de coneixement sobre allò que es representarà.
- Cal que cada activitat tingui varietat de rols potencials o que porti activitats variades.
- Té 3 espais temporals diferenciats:
 - 1- L'adult incideix en el coneixement dels esdeveniments que es representaran.
 - 2- Els nens planifiquen, discuteixen i argumenten el guió. L'adult té un paper moderador.
 - 3- La representació. L'adult regula la participació dels nens i supervisa els aspectes cognitius i lingüístics.
- Facilita el desenvolupament cognitiu, lingüístic i social dels infants.

Orientacions i estratègies

- Cal un espai organitzat que permeti aquestes representacions.
- Assegurar la comprensió de la situació, presentant l'activitat en gran grup.
- L'adult ha d'aportar models dels diferents rols.
- Permetre que els nens desenvolupin la representació de la manera més significativa per a ells.
- Fer ús d'estratègies de modelatge, imitació diferida, expansió, enunciats compartits, dirigides als nens amb més dificultats per expressar-se.

Jocs dramàtics o de representació: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Si el que es representa és molt proper a la seva vida diària (ex: anar al metge, jugar a pares i mares...) no té un contingut cognitiu tan important com quan el que es representa està una mica més allunyat dels seus coneixements (ex: un taller mecànic).

Lèxic molt especialitzat lligat a les diferents temàtiques que es proposen.

Forma

Algunes activitats van més orientades cap a l'acció: (ex: curses de cotxes), facilitant l'ús de verbs i adverbis (corre molt, avança ràpidament, guanya).
Altres a desenvolupar el vocabulari: (ex: anar al supermercat: fruita, begudes...).

D'altres faciliten l'intercanvi verbal i promouen el discurs: (ex: restaurant: quants són? Què voldran? I per beure?).

D'altres el desenvolupament seqüencial de l'acció (ex: anar d'excursió: anar a comprar, preparar la moxitlella...).

Ús / funcions lingüístiques

Representar, fer veure (actuacions de la vida del seu entorn).

Negociar els diferents rols.

La cançó

Descripció

- Pot servir tant per gaudir del fet de cantar com per facilitar el suport a altres tasques.
- Estimula l'alerta i discriminació auditiva i la capacitat de memorització.
- Facilita l'articulació de sons mitjançant la melodia i les rimes.

Orientacions i estratègies

- Facilitar la comprensió i el record de la cançó acompanyant-se de gesticulació, mímica i ús de referents visuals.
- Recurs de “la capsa de les cançons” o “El cançoner”
- Permet l'adaptació a diferents nivells de participació.

La cançó: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Variable: en relació amb temes diversos, contes, períodes de temps i rutines de l'aula.

Tipus de cançons: populars i actuals. Relacionades amb l'execució d'una acció, moment concret, completar la comprensió, temes diversos (animals, fenòmens atmosfèrics).

Forma

Formes repetitives amb estructura rítmica: escarabat, bum bum.

Formes lingüístiques sense significat: la, lalalà

Elements suprasegmentals: ritme, entonació, melodia, musicalitat.

Vocabulari simple, sons, paraules i expressions que es repeteixen: En Joan petit quan balla, balla...

Ús / funcions lingüístiques

Funció lúdica: cantar per plaer.

Funció reguladora: eina per induir a realitzar altres accions: cantar per endreçar, per copsar l'atenció, per fer files, etc.

Comunicació no verbal: recursos no verbals.

Conversa col·lectiva

Descripció

- Situació guiada pel mestre per afavorir la comunicació i l'intercanvi d'informació.
- Es dona en diferents moments:
 - . Formant part d'una activitat escolar.
 - . Conversa a partir de vivències personals, familiars o socials dels alumnes.
- Facilita o requereix dels nens diferents usos i funcions del llenguatge: habilitats per dominar la situació, reconeixement de problemes, manifestació de sentiments, imaginació de situacions,...
- La conversa en petits grups permet:
 - . Intervenció en estratègies facilitadores de l'inici i manteniment de la interacció.
 - . Afavorir la intervenció específica en la producció del llenguatge oral de l'alumnat.
 - . Ajudar l'alumne en la planificació de la relació pensament i llenguatge.

Orientacions i estratègies

- Anticipar informació sobre el tema de què es parlarà.
- La conversa no hauria d'excedir els 15-20 minuts.
- La rotllana afavoreix millor la participació.
- Assegurar la participació utilitzant referents fàcilment identificables: fotografies, objectes...
- Parlar d'allò que li és pròxim, viscut, amb referents presents.
- Mostrar-se sensible als intents comunicatius dels infants utilitzant estratègies de sobreinterpretació i expressions genèriques d'ànim.

Conversa col·lectiva: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Temes de conversa entorn de:

Fets o experiències que passen ara o bé sobre objectes presents o personals.

Fets o experiències viscudes conjuntament.

Experiències que permeten utilitzar referents visuals: fotografies, objectes, altres imatges...

Experiències personals passades (amb referents visuals/sense referents visuals)

Forma

Estructures interrogatives: Què? Qui? Com? On? Quan? Per què?...

Altres estructures lingüístiques:

A/ Segons el contingut de la conversa:
. Variabilitat de vocabulari.
. La presència/absència d'allò sobre el que es parla condicionarà el tipus d'estructura.

B/ Segons l'estructura de la conversa:
. Per iniciar: Ex: Ahir vaig anar al zoo.
. Per respondre:
1. A preguntes tancades.
Ex: Vas anar al zoo?
2. A preguntes obertes.
Ex: Què hi vas veure, al zoo?

Ús / funcions lingüístiques

Informar i obtenir informació.

Gestionar la conversa: habilitats que cal aprendre per participar en la conversa.

Estratègies de gestió de conversa:

1. Iniciar torn.
2. Mantenir el torn.
3. Mantenir el tòpic.

Activitats de llenguatge musical

Descripció

- Amb nens petits l'objectiu prioritari és el treball de l'alerta i la discriminació auditiva.
- S'utilitza l'expressió corporal en determinades activitats.
- Desenvolupen la comprensió, l'anticipació i la memòria.

Orientacions i estratègies

- Afavorir l'actitud atenta i la comunicació.
- Potenciar els elements suprasegmentals: entonació, pauses, volum,...
- Potenciar la verbalització continuada de les activitats per afavorir la memorització.
- Valorar i posar en comú el treball dut a terme.

Activitats de llenguatge musical: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Cada activitat pressuposa:	Formes lingüístiques per expressar les seqüències que implica l'estil instruccional:	Requerir atenció i/o acció conjunta.
Substantius específics de l'àrea de música: instruments, parts del cos, objectes sonors...	. Temporals: primer, després, a continuació, finalment...	Demandar ajuda/oferir ajuda.
Verbs d'acció i indicadors d'alerta: escoltar, caminar, saltar...	. Estructura de frase simple (per emfatitzar les consignes): atenció, ara escoltem molt bé...	Informar.
Atributs que facin referència a les qualitats del so: fort/flux, llarg/curt, agut/greu...	. Utilització dels aspectes suprasegmentals: pauses, ritme, entonació per destacar els punts més importants.	Descriure.
Adverbis de lloc: davant/darrere, lluny/a prop...		Donar una explicació (estil instruccional).

Projectes

Descripció

- Permet l'enriquiment de la competència comunicativa a través de la negociació, els pactes i la incorporació de nous coneixements.
- Procés en què s'interrelacionen diferents moments educatius (conversa, visites, sortides...)

Orientacions i estratègies

- Afavorir l'intercanvi comunicatiu i l'aprenentatge treballant en petits grups o per parelles.
- Als 3 i 4 anys els intercanvis han de ser curts i molt lligats a l'acció i al moment concret.
- Verificar el nivell de coneixements del nen abans de presentar nous conceptes.
- Usar recursos pictogràfics: gestos, fotos, esquemes...
- Anticipar com es farà l'activitat i les conseqüències que tindrà.
- Formular preguntes directes i indirectes, qüestionar la informació i completar-la, estimular i acollir les intervencions,...

Projectes: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Contingut variable segons el tema d'aprenentatge que es desenvolupa.

(Caldria verificar que els nous continguts i nocions que s'introdueixen es fonamenten en altres que ja coneix el nen i que serveixin per ampliar-los)

Forma

Estratègies de gestió de la comunicació i la conversa.

Inici de torn: Avui parlaré de...
Ara tu, Joan... Què ens vols dir?...

Manteniment de torn: ah, sí?, de veritat?, qui hi té alguna cosa més a dir?...

Tancament del torn: bé, ja hem parlat prou del tema..., encara no hem dit res de...

Tancament de l'activitat: hauríem d'anar acabant..., parlarem en N. i en J. i prou.

En aquest plantejament és molt important el treball de llengua escrita i les formes que es treballen:

- . Què en sabem de?
- . Què volen saber de?
- . Els títols relacionats amb el tema de treball i els textos corresponents.

Ús / funcions lingüístiques

Regular: requerir atenció i acció compartida.

Demandar informació: preguntar directament i indirectament, expressar dubtes, demanar aclariments.

Donar informació: descriure, narrar.

Gestionar la conversa.

Hipotetitzar.

Celebració d'aniversaris

Descripció

- Situacions no habituals que es van repetint al llarg del curs amb una temporalitat determinada.
- Permet l'expressió d'emocions i sensacions de satisfacció.
- Faciliten l'adquisició d'habilitats i l'ús de formes socials específiques.

Orientacions i estratègies

- Anticipar i acordar una estructura per celebrar els aniversaris.
- Donar referents gràfics, verbals i/o visuals (corona, pastís, cançó)
- Facilitar i indicar la situació d'ús de la felicitació i /o agraïment.

Celebració d'aniversaris: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Temporals: els anys que es compleixen, etc.

Dies que falten, qui ve després,...

Relació amb el creixement personal.

Identificació dels noms dels companys.

Identificació i expressió d'emocions (estat d'ànim, et.)

Forma

Fórmules de felicitació.

- . Per molts anys.
- . Moltes felicitats.

Fórmules d'agraïment:

- . Gràcies, moltes gràcies.

Expressions emocionals:

- . Estic content, trist; m'agrada, no m'agrada, etc.

Ús / funcions lingüístiques

Posar en pràctica les fórmules socials de felicitació, agraïment, etc.

Sortides fora de l'escola

Descripció

- Diferents tipus de sortides en funció dels objectius plantejats: d'esbarjo, de complement de continguts, de convivència.
- En la seva programació i preparació es creen sentiments d'il·lusió i d'espectativa.
- Requereixen comunicació família/escola.
- Tres moments de la sortida:
 - Abans: anticipar, justificar, formular hipòtesis, preparar...
 - Durant: observar i gaudir. Manipular, realitzar, aplicar,...
 - Després: Valorar, recordar, sintetitzar, ordenar els fets,...

Orientacions i estratègies

- En el cas d'alumnes amb dificultats de comunicació és important la col·laboració amb la família.

Sortides fora de l'escola: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions

Els propis de l'activitat.

Nocions i relacions temporals i espacials, així com de causa, efecte, conseqüència.

Plantejament i verificació d'hipòtesis.

Interaccions socials nen/a nens/es i nen/a – adult.

Interacció amb el medi social i natural, amb tot el que això implica pel que fa al treball d'actituds, valors i normes de respecte al medi.

Forma

Estructures morfosintàctiques amb els diferents temps verbals: present, passat i futur, corresponents als moments de realització de l'activitat: farem, hi anirem, fem, estem fent, hem fet, vam fer, etc.

Adverbis i nocions temporals i espacials: avui, demà, ahir, aquí, més lluny, més a prop, etc.

Connectors que indiquen ordenació d'una seqüència: primer, més endavant, abans de, etc.

Ús / funcions lingüístiques

Informar: això és..., ara farem...

Obtenir informació: què és, per què serveix..., com es fa...

Expressió de sentiments: que maco, no m'agrada, m'agrada molt, etc.

Diàleg entre companys i amb l'adult.

Gestió de conflictes

Descripció

- És un procés d'interacció que es produeix entre dues parts o més, on predominen les interaccions antagòniques sobre les interaccions atraients.
- La gestió de conflictes requereix comptar amb aprenentatges i habilitats específiques relacionats amb aspectes del llenguatge (diàleg, conversa, informació per arribar al consens...). Autoconeixent (valors), autorregulació (actitud) i d'interacció social (normes)
- Tipus de situacions de conflicte:
 - Dos alumnes o més discuteixen o s'enfronten entre ells.
 - L'alumne crida l'atenció de l'adult perquè intervingui.
 - L'educador hi intervé davant la inhibició de l'alumne agredit.
- Molts alumnes amb dificultats de comunicació poden utilitzar formes semblants a l'agressió per establir contacte o per expressar disgust.

Orientacions i estratègies

- Abordar els conflictes des d'una posició de diàleg.
- Propiciar espais per afavorir la comunicació.
- El mestre hauria d'intervenir com a mediador:
 - Primer contenir i aturar l'agressió.
 - Preveure un temps de calma per poder parlar.
 - Analitzar, reflexionar i buscar solucions.

Gestió de conflictes: Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Relacions temporals i causals.	Estructures temporals: abans de...	Informar.
Valors, actituds i normes de convivència.	Enunciats assertius: jo volia..., això no m'ho prenguis.	Obtenir informació.
Concepte del que és adequat en cada circumstància.	Disculpa: No et volia fer mal.	Preguntar sobre els sentiments: t'he fet mal?, estàs enfadat?
Raonament de solucions alternatives.	Reparació.	Gestionar la comunicació i la conversa: ara parla en Marc, després t'expliques tu.
Empatia amb la situació emocional de l'altra persona.	Acceptació de la disculpa.	Utilitzar aquestes fórmules en els moments adequats.
Contenció i evitació del conflicte.	Demandar objectes de manera adequada.	
	Utilització dels elements suprasegmentals: entonació, de manera adequada.	

Festes

Descripció

- Celebració producte d'un treball previ i d'unes activitats que culminen en una “explosió” de sentiments i emocions.
- Rutines diferents de les habituals.
- Canvia la dinàmica de la classe.

Orientacions i estratègies

- Per als alumnes amb dificultats de llenguatge cal que el docent seleccioni la informació que es dona i els faciliti la comprensió del llenguatge específic propi de la festa que es celebra.
- Orientacions i estratègies similars a les situacions de sortides i celebracions d'aniversari.

Festes (1): Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
<p>Nocions temporals: Situació puntual en el temps: dia, mes, estació... Seqüència temporal de desenvolupament de la festa: abans..., després... Temps verbals: present, passat, futur. Anterioritat, posterioritat, simultaneïtat: aban de..., després de..., mentre...</p>	<p>Ens hem centrat en les festes de Nadal:</p> <p>Fórmules de felicitació: bon Nadal, feliç any nou, bones festes...</p> <ul style="list-style-type: none">. El tió em cagarà.... Els Reis em portaran.... Si em porto bé, els Reis em portaran.... El tió m'ha cagat...	<p>Usar fórmules socials: . Felicitar i expressar bons desitjos.</p> <p>Informar: . Predir, preveure i fer hipòtesis.</p> <p>. Informar de fets. Descriure, narrar.</p> <p>Funció metalingüística: . Parlar sobre el significat d'expressions. . Interpretar el significat d'endevinalles. . Interpretar el llenguatge poètic.</p>
<p>Lèxic: Vocabulari propi de la festa. Aliments relacionats amb la festa. Vestits. Vocabulari sobre l'estació en que té lloc la festa.</p>		
<p>Llegendes, contes, rondalles, auques. Refrans, poemes, dites, cançons, endevinalles, embarbussaments...</p>		

Festes (2): Aspectes lingüístics

Contingut /Nocions	Forma	Ús / funcions lingüístiques
Emocions i estats d'ànim.	<ul style="list-style-type: none">. Què bé!, quina sort!, que bo!, que maco!.... Oh que maco!, és fantàstic!, que bonic!.... M'agrada més que.... Tant de bo..., espero que els Reis em portin.... Moltes gràcies..Quin greu que el tió ja no caga més....Que malament, que dolent... . Vols dir que vindran els Reis? . Hem de fer el pessebre.	<p>Expressar sentiments i estats d'ànim positius:</p> <ul style="list-style-type: none">. Complaure's i expressar satisfacció.. Expressar admiració, preferència, esperança, gratitud. <p>Expressar sentiments i estats d'ànim negatius:</p> <ul style="list-style-type: none">. Lamentar-se. Expressar dессengany, resignació, curiositat. <p>Expressar el grau de certesa:</p> <ul style="list-style-type: none">. Dubtar.. Preguntar sobre el grau de seguretat en alguna cosa.
Valoració de les activitats de la festa.	<ul style="list-style-type: none">. La festa va ser: molt avorrida, divertida, interessant.... Jo penso que...	<p>Informar, manifestar opinió:</p> <p>Demandar i donar informació sobre les activitats dutes a terme en les festes.</p>